

ΘΕΜΑ: Πυλώνες Κρουονερίου

I

1. Με την απόφαση ΣτΕ 2586/1992 απορρίφθηκε αίτηση ακυρώσεως της Κοινότητας Κρουονερίου που εστρέφετο κατά πράξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως για την κατασκευή γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος με την εγκατάσταση χαλύβδινων πύργων.

2. Με την ενλόγω απόφαση έγινε δεκτό ότι ως απαλλοτρίωση για την νόμιμη εκτέλεση έργων της ΔΕΗ νοείται μόνον αυτή που γίνεται για έργο συμβιβαζόμενο με την προστασία του φυσικού, ανθρωπογενούς και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Οι προβληθέντες λόγοι ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 24 Συντ. απορρίφθηκαν, με αναφορά στα στοιχεία του φακέλλου και συγκεκριμένα σε μελέτες από τις οποίες προέκυπτε ότι δεν θίγεται το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

II

1. Η Κοινότητα Κρουονερίου και κάτοικοί της ζήτησαν από το Συμβούλιο της Επικρατείας, με αίτηση της 25ης Μαρτίου 1995, την ακύρωση της κοινής Απόφασης 38376/24.2.1995 του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του Υπουργού Βιομηχανίας, Έρευνας και Τεχνολογίας "Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για τις εγκαταστάσεις των τριών γραμμών μεταφοράς Υ.Τ. που βρίσκεται στην περιοχή της Κοινότητας Κρουονερίου Αττικής". Υπέρ του κύρους της ενλόγω απόφασης παρενέβησαν στη δίκη η ΔΕΗ και κάτοικοι της Κοινότητας.

2. Το Δικαστήριο (απόφαση ΣτΕ 4503/1997) εξέτασε ενπρώτοις τη συνδρομή του εννόμου συμφέροντος της Κοινότητας Κρουονερίου. Εμπροκειμένω εδέχθη κατά πλειοψηφία ότι θεμελιώνεται το έννομο συμφέρον της, παρά το γεγονός ότι η Κοινότητα είχε ζητήσει την ένταξη της επίμαχης περιοχής στο σχέδιο πόλεως. Ας σημειωθεί ότι η ΔΕΗ είχε υπογραμμίσει τον Φεβρουάριο του 1986 σε έγγραφό της προς το ΥΠΕΧΩΔΕ

την ανάγκη να παραμείνουν αδόμητες οι επίμαχες εκτάσεις κατά τη διαδικασία εγκρίσεως του σχεδίου πόλεως.

Η μειοψηφία του Δικαστηρίου δέχθηκε, αντίθετα, ότι - ενόψει της στάσης της Κοινότητας για το ζήτημα - δεν συνέτρεχε ενπροκειμένω έννομο συμφέρον. Με ανάλογες σκέψεις το Δικαστήριο δέχθηκε, κατά πλειοψηφία, ότι συντρέχει έννομο συμφέρον και στο πρόσωπο των αιτούντων κατοίκων, άνκαι είχαν οικοδομήσει τις κατοικίες τους κάτω από την πορεία των γραμμών Υ.Τ.

3. Επί της ουσίας της αιτήσεως ακυρώσεως, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ομόφωνα ότι για τη σύνταξη μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να εξετασθούν οι επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων από ειδικούς επιστήμονες στο χώρο της υγείας. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο πρέπει για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων να συμπράξει και ο Υπουργός Υγείας. Στην προκειμένη περίπτωση για την κατάρτιση της μελέτης δεν είχαν συμπράξει ειδικοί επιστήμονες από τον χώρο της υγείας, ενώ η πράξη έγκρισης είχε εκδοθεί μόνον από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και τον Υπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Το Δικαστήριο έκανε έτσι δεκτή της αίτηση και ακύρωσε την πράξη έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων.

III

1. Αξίζει να σημειωθεί ότι η σχετική αίτηση ακυρώσεως προσδιορίστηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα και συζητήθηκε ως πρωτοείσακτη την 1η Νοεμβρίου 1995. Πρόκειται πράγματι για ταχύτατη εκδίκαση της υπόθεσης. Αντίθετα, ασυνήθιστα μεγάλη καθυστέρηση σημειώθηκε για τη δημοσίευση της απόφασης την 23η Οκτωβρίου 1997, αφού είχαν προηγηθεί, με μεγάλες χρονικές αποστάσεις, τέσσερις διασκέψεις του Δικαστηρίου. Η δυσκολία του ζητήματος και οι διαφωνίες των μελών του δικαστηρίου δεν δικαιολογούν ασφαλώς τη διατήρηση της εκκρεμότητας για τόσο χρονικό διάστημα.

2. Η ΔΕΗ, η οποία θα έπρεπε να είναι επισπεύδουσα, φαίνεται ότι ετοιμάστηκε επαρκώς για την διεξαγωγή της δίκης, δεν είναι όμως βέβαιο εάν προέβη σε παραστάσεις για την έγκαιρη δημοσίευση της απόφασης. Εκτός αυτού, από τη δημοσίευση της απόφασης έως το black out της 26 Μαρτίου 1998 παρήλθε ικανό χρονικό διάστημα,

εντός του οποίου δεν είχε αναληφθεί πρωτοβουλία προς επίσπευση της διαδικασίας για τη συμμόρφωση της διοίκησης με την απόφαση του δικαστηρίου.

3. Εξάλλου, μετά τη δημοσίευση της απόφασης ΣτΕ 2586/1992 η ΔΕΗ θα έπρεπε να προσανατολισθεί ταχύρρυθμα στην κατάρτιση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1650/1986 και της ΚΥΑ 69269/5387/1990, ενώ μετά την έγκριση της μελέτης έπρεπε να προχωρήσει άμεσα στην εγκατάσταση των πυλώνων. Αντ' αυτού, φαίνεται ότι σημειώθηκε καθυστέρηση που δεν δικαιολογείται ενόψει της σημασίας του έργου.

Αλλά και μετά την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως ως τη συζήτηση της υποθέσεως - ενόψει του ότι δεν είχε ζητηθεί αναστολή εκτελέσεως - θα μπορούσε η Διοίκηση να προχωρήσει στην εκτέλεση της πράξεως. Εάν η προοπτική αυτή ελαμβάνονταν ως αδιέξοδη, θα ήταν δυνατό η Διοίκηση - ενόψει της αμφίβολης έκβασης της δίκης και της ακυρωτικής εισήγησης του Εισηγητού - Δικαστή - να προβεί στην άμεση ανάκληση της πράξης εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων και να προκαλέσει την κατάργηση της δίκης. Στην περίπτωση αυτή, θα μπορούσε να προβεί σε κατάρτιση νέας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εκτιμώντας τις σκέψεις του Εισηγητή - Δικαστή, κέρδιζοντας πολύτιμο χρόνο στο σχεδιασμό για την εκτέλεση του έργου.

3. Από όσα αναφέραμε προηγουμένως (παραπάνω II 2), ευθύνη υπέχει και η Διοίκηση, διότι συνέταξε στην ένταξη της επίμαχης περιοχής στο σχέδιο πόλεως της περιοχής Κρυονερίου, καθιστώντας, από κάθε άποψη, την εφαρμογή του προγράμματος για την εγκατάσταση των πυλώνων δυσχερέστερη και επαχθέστερη.

IV

1. Ως προς το πρακτέο προέχει η κατάρτιση σε τακτό χρονικό διάστημα (π.χ. δύο ή τρεις εβδομάδες) νέας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τους όρους που διαγράφει η ακυρωτική απόφαση ΣτΕ 4503/1997. Η στέρεη επιστημονική τεκμηρίωσή της - η οποία πρέπει να εκτείνεται μετά την πτώση των πυλώνων στην Πάρνηθα και στην σωματική ασφάλεια των κατοίκων - υπογραμμίζει τον τεχνικό

χαρακτήρα της συναφούς κρίσης και παρέχει περιθώρια για τη δοκιμασία στην οποία θα υποβληθεί ασφαλώς εκ νέου ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το πρώτο ζήτημα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει το Δικαστήριο είναι η συνδρομή του εννόμου συμφέροντος των αιτούντων. Λόγω της διχογνωμίας που παρατηρήθηκε σχετικά στο αρμόδιο τμήμα, της δυσκολίας του ζητήματος και της σημασίας του όλου εγχειρήματος για το δημόσιο συμφέρον επιβάλλεται η εισαγωγή απευθείας της υποθέσεως προς εκδίκαση στην Ολομέλεια και η άμεση εκδίκασή της κατά απόλυτη προτίμηση. Αλλά και η εξέταση των λόγων ακυρώσεως θα έπρεπε, επίσης κατ' απόλυτη προτίμηση, να ανατεθεί λόγω της μείζονος σημασίας του ζητήματος στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου.

2. Ως λύση ανάγκης προβάλλει η έκδοση πράξης νομοθετικού περιεχομένου, με την οποία να εγκρίνεται η νέα μελέτη περιβαλλοντικών όρων. Στην περίπτωση αυτή, η συνταγματικότητα του κυρωτικού νόμου θα κριθεί ιδίως σε δίκες αποζημίωσης ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων.

3. Εάν και η εκδοχή αυτή εκτιμηθεί ως επισφαλής, απομένει ως λύση ο ανασχεδιασμός τοπικά της διέλευσης των γραμμών του δικτύου.

Αθήνα, 30 Μαρτίου 1998

Dis.M/apofKrioneriou/30.3.98/p.1-4/rp.md